

Alexandra Ilie

Data nașterii: 14/09/1992

Locul nașterii: România

Cetățenie: română

Gen: Feminin

CONTACT

 Ale Rozelor, nr 8
700203 Iași, România (**Acasă**)

 ilie.alexandra@uaic.ro

 (+40) 755938928

europass

DESPRE MINE

ORCID: 0009-0008-4284-0653

BrainMap: U-2500-072A-5137

EXPERIENȚA PROFESIONALĂ

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, România

Asistent de cercetare științifică la ICI - UAIC, Departamentul de Științe Umane
29/09/2025 – În curs

Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide” Iași, România

Asistent de cercetare științifică
03/2025 – În curs

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, România

Asistent universitar asociat
01/10/2021 – În curs
Activități de seminar la Facultatea de Litere pentru disciplina: Introducere în lingv
Titular curs: prof. univ. dr. habil. Ioan Milică

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, România

Asistent universitar asociat
01/10/2024 – În curs
Activități de seminar la Facultatea de Litere pentru disciplina: *Limba română (IV): S*
Titular curs: prof. univ. dr. dr. Mihaela Lenuța Secrieru

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, România

Asistent universitar asociat
01/10/2019 – În curs
Activități de seminar la Facultatea de Litere pentru disciplinele:
• Curs practic de limba română: receptarea textului scris și oral
• Limbaj specializat în domeniul științe ingineresti
• Curs practic de comunicare scrisă și orală
Titular curs: conf. univ. dr. Iolanda Sterpu

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, România

Asistent universitar asociat
07/2025 – 09/2025
Asistent universitar asociat pentru cursurile:
[Romania – Language and Civilisation, summer courses](#)
&
Școala de vara online „A fi român – A fi european”

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, România

Asistent universitar asociat
07/2024 – 08/2024
Asistent universitar asociat pentru cursurile de a Școala de vară

Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași, România

Asistent universitar asociat

07/2021 – 08/2021

Asistent universitar asociat pentru cursurile de a Școala de vară

Colegiul Național „Vasile Alecsandri” Iași, România

Profesor învățământ preuniversitar (suplinitor)

10/09/2019 – 06/12/2024

suplinitor disciplina *Limba și literatura română*

Institutul Francez din România Iași, România

Lector limba română

03/10/2024 – În curs

Cursuri individuale de limba română pentru cursanți ai Institutului Francez din România, Filiala Iași

IOM, UN Migration Iași, România

Lector de limba română

03/2023 – 12/2023

Am fost lector de limba română într-un proiect de asistență de urgență a refugiaților ucraineni în societatea românească, Help Ucraina, un proiect cofinanțat de Uniunea Europeană pentru Organizația Internațională pentru Migrație (OIM)

AidRom Iași, România

Lector de limba română

14/02/2022 – 30/12/2023

Am fost lector de limba română într-un proiect de integrare a străinilor cu ședere legală în România, INTEG-RO, implementat de fundația ICAR în parteneriat cu AidRom (Asociația Ecumenică a Bisericilor din România), proiect prin care am contribuit la integrarea socială a beneficiarilor unei forme de protecție (BPI) și a resortisanților țărilor terțe (RTT) cu ședere legală în România prin consolidarea unui model de integrare regională conform cerințelor Programului Național – Fondul pentru Azil, Migrație și Integrare (FAMI).

Pe lângă cursurile de limba română organizăm și activități sociale de incluziune, jocuri, mese festive, vizite culturale, ateliere practice și multe altele.

Swiss Solutions Iași, România

Interpret de conferințe

12/2021 – 01/2024

Interpretare simultană în cadrul unor conferințe oficiale pentru perechea de limbi română-franceză

Swiss Solutions Iași, România

Lector limba franceză

10/2021 – 05/2024

Cursuri de limba franceză pentru angajați ai companiilor IT din țară cu limbaj specializat pentru industria tehnologică și informatică

A1-B2

cursuri susținute în format online

Swiss Solutions Iași, România

Lector limba română

Cursuri de limba română pentru angajații străini ai companiilor IT din țară cu limbaj specializat pentru industria tehnologică și informatică

Nivel B1-B2

cursuri susținute în format online

Feel IT Services Iași, România

Business Analyst

06/2019 – 03/2021

Sectorul de activitate: Monitorizare și Telecomunicații

Limba de activitate: Franceză

Sarcini: Asigurarea unei comunicări eficiente între client și echipa tehnică în vederea dezvoltării unor aplicații cerute de client
Pentru aceste sarcini am lucrat cu JIRA

Feel IT Services Iași, România

Project Manager

09/2016 – 06/2019

Sectorul de activitate: Monitorizare și Telecomunicații

Limba de activitate: Franceză

Sarcini: Monitorizare echipă și asistență tehnică. Stabilirea unei relații de lungă durată cu noii clienți. Planificarea proiectului, interviuarea candidaților, prioritizarea și delegarea sarcinilor de lucru, gestionarea eficientă a timpului de lucru, asigurarea și controlul calității activității efectuate de echipă, analiza performanței, documentarea tehnică și elaborarea de documentație necesară activității echipei.

Am dobândit abilități administrative, de analiză, de negociere, de colaborare și ascultare activă, de construire a unor echipe, de management al conflictelor și de rezolvare a acestora, de persuasiune, precum și un raționament obiectiv, deductiv și inductiv și mi-am dezvoltat atenția la detalii și o atitudine calmă și pozitivă în situațiile de surmenaj.

Feel IT Services Iași, România

Analist suport tehnic

09/2014 – 06/2019

Sectorul de activitate: Monitorizare și Telecomunicații

Limba de activitate: Franceză

Sarcini: Monitorizare echipamente de rețea și asistență tehnică telefonică pentru incidentele apărute în urma utilizării serviciului de internet, aplicațiilor, servere etc. Am deprins abilități tehnice referitoare la domeniul telecomunicațiilor, am învățat despre infrastructura unei rețele de internet, mentenanță, servere, stocare de informații, suport tehnic, detectare a defecțiunilor tehnice etc.

SCC Services România Iași, România

Analist suport tehnic

Monitorizare echipamente de rețea și asistență tehnică telefonică pentru incidentele apărute în urma utilizării serviciului de internet, aplicațiilor, servere etc. Am deprins abilități tehnice referitoare la domeniul telecomunicațiilor, am învățat despre infrastructura unei rețele de internet, mentenanță, servere, stocare de informații, suport tehnic, detectare a defecțiunilor tehnice etc.

Abilități și competențe dobândite: SAP, Active directory, Citrix, Arcserve, PuTTY, Microsoft Outlook, Microsoft Excel

EDUCAȚIE ȘI FORMARE PROFESIONALĂ

29/09/2025 – ÎN CURS Iași, România

Masterat în Informatică, specializarea Inovare, Interoperabilitate și Transformare Digitală Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Site de internet <https://edu.info.uaic.ro/fise-discipline/2025-2026/iitd/IITD-2025-2027.pdf>

2016 – 2025 Iași, România

Școala Doctorală de Studii Filologice Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Coordonatori științifici:

Prof. univ. dr. habil. Magda Jeanrenaud

Prof. em. dr. Dan Cristea, membru corespondent al Academiei Române

Lucrare de diplomă Probleme de stil în traducerea automată a textului literar (Un studiu român francez cu posibilități de extindere)

2020 – 2020

École doctorale des humanités Université de Strasbourg

coordonator științific: prof. univ. dr. Amalia Todirașcu

10/2021 – 12/2021 Iași, România

UniTeach UAIC – Performanță și inovație în activitatea didactică Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Site de internet <https://www.uaic.ro/proiect-uniteach-uaic-2/>

2018 – 2020 Iași, România

Masterat în Filologie, specializarea Lingvistică generală Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

2017 Iași, România

Calificare Nivelul II pentru pregătirea personalului didactic Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

2014 – 2016 Iași, România

Masterat în Filologie, specializarea Traducere și Terminologie Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

2014 Iași, România

Calificare Nivelul I pentru pregătirea personalului didactic Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

2011 – 2014 Iași, România

Licență în Filologie, specializarea Limba și literatura română - Limba și literatura franceză Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

PUBLICAȚII

2025

Preserving Emotions Across Languages: Evaluating Literary Translations with Emotion Analysis

Autori Alexandra Ilie, Corina Dimitriu |

Denumirea publicației/conferinței Linguistic Resources and Tools for Natural Language Processing |

Volum, număr, pagini (în curs de publicare) |

2025

En passant între lumi: o lectură stilometrică a teatrului absurd

(în curs de publicare)

Autori Alexandra Ilie | **Denumirea publicației/conferinței** Caietele Sextil Pușcariu | **Volum, număr, pagini** ed. VII |

Editura Cluj University Press

2025

Rolul contextului intrinsec în traducerea automată a textului literar. De la analiza lexicală la prelucrarea automată a limbajului natural

Actele Colocviului cu participare internațională „Lexicografia academică românească. Provocările informatizării - AcadLexi”, ediția a XIV-a, Iași, 15-16 mai 2025.

(în curs de publicare)

Autori Alexandra Ilie |

2025

Către un glosar politic al secolului al XIX-lea: metode, provocări și limitări

Actele Colocviului cu participare internațională „Lexicografia academică românească. Provocările informatizării - AcadLexi”, ediția a XIV-a, Iași, 15-16 mai 2025.

(în curs de publicare)

Autori Roxana Patraș, Alexandra Ilie |

2024

Stylometry for Dummies: Understanding How Stylo Package Works on Romanian Texts

DOI: 10.35923/AUT-Fil.62-1.

indexare : ERIHPLUS, MLA, CEEOL, EBSCO host

Roxana Patraș, Lucreția Pascariu, Alexandra Ilie, Stylometry for Dummies: Understanding How Stylo Package Works on Romanian Texts, Analele Universității de Vest din Timișoara. Seria Științe Filologice, nr. 62/1/2024

2024

Traducerea automată a literaturii. O himeră încă vie?

ISBN: 978-606-714-906-7

DOI: 10.47743/phss-2024

Alexandra Ilie, Traducerea automată a literaturii. O himeră încă vie?, Cultural Dynamics of Values, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, 2024, pag. 51-76

2024

Impactul traducerii automate asupra învățării limbii române ca limbă străină

Alexandra Ilie, Impactul traducerii automate asupra învățării limbii române ca limbă străină, Discurs polifonic în Româna ca limbă străină (RLS). Actele Conferinței Internaționale ediția a IV-a/2023, nr. 4/2024, pag. 358-373

2022

Machine Translation for Literature. Traductological Approach

JRLS este o revistă cu profil academic indexată în mai multe baze de date academice internaționale (CEEOL, Global Impact Factor, SSRN, Google Academic, Research Gate, Academic.edu, WorldCat, BDD, OCLC, SJIFactor, Electronic Journals Library - EZB, Scilit, ROAD).

Alexandra Ilie, Machine Translation for Literature. Traductological Approach, Journal of Romanian Literary Studies, nr. 28, Editura Arhipelag XXI, 2022, pag. 768-774

2022

Însușirea împrumuturilor lingvistice în limba română. Câteva considerații asupra calcului și împrumuturilor lingvistice din limba engleză

Alexandra Ilie, Însușirea împrumuturilor lingvistice în limba română, in Culture in Globalization: Identities and Nations Connected, Section: Language and Discourse, “Arhipelag XXI” Press, 2022, pag. 143-147

2020

Discourse Automatic Translation Strategies

Alexandra Ilie, Discourse Automatic Translation Strategies, Paths of Communication in Postmodernity, Arhipelag XXI Press, 2020, pag. 183-187

2019

The Syntactic Level of the Romanian Language

Pentru acest volum am realizat traducere în limba engleză

Mihaela Secrieru, Nivelul stilistic al limbii române, trad. The Syntactic Level of the Romanian Language de Alexandra Ilie, Stef, Iași, 2019

2017

Le Phénomène de la Traduction entre Tradition et Evolution

Buletinul Științific al Universității Politehnica din Timișoara este indexat în următoarele baze de date: CEEOL, EBSCO, ERIHPLUS, Europeana, Google Scholar, MLA, ULRICH'S and WorldCat.

Alexandra Ilie, Le Phénomène de la Traduction entre Tradition et Evolution, Buletinul Științific al Universității Politehnica din Timișoara, Seria Limbi Moderne, nr. 16, 2017, pag. 45-50

2017

Limite și posibilități în traducerea automată

"Studii de Știință și Cultură" is indexed in the international databases (BDI) CEEOL (www.cceol.com) from Frankfurt am Main, Germany, EBSCO HOST Publishing from Ipswich, the United States of America (www.ebscohost.com), INDEX COPERNICUS International from Warsaw, Poland (www.indexcopernicus.com), DOAJ (Directory of Open Access Journals) from Lund, Sweden (www.doaj.org), SCIPPIO (www.scipio.ro), THE LINGUIST LIST (linguistlist.org), ERIH PLUS (dbh.nsd.uib.no), ROAD (<https://road.issn.org>) – UNESCO.

Alexandra Ilie, Limite și posibilități în traducerea automată, Studii de Știință și Cultură, XIII, 2017, pag. 93-98

REȚELE ȘI AFILIERI

27/01/2022 – 03/2025 Iași

Institutul de Filologie Română „Alexandru Philippide”

Colaborator extern pentru elaborarea dicționarilor electronice precum DLR, DL, DM și Vocabulară română de Ion. D. Negulici

CONFERINȚE ȘI SEMINARE

05/11/2025 – 09/11/2025 Iași

Cum influențează LLMs procesul de învățare a limbii române?

Comunicare susținută cu ocazia Conferinței Internaționale *Interconnected Learning and Teaching. Foreign Languages in an AI-Shaped World*

Program: <https://litere.uaic.ro/wp-content/uploads/2025/10/Program-ILT-2025.pdf>

26/10/2025 Iași

Instrumente actuale de analiză sintactică

Comunicare susținută în cadrul Conferinței *Istoria Sintaxei românești ilustrată - proiect în devenire*, organizată în cadrul Zilelor Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Program: <https://www.uaic.ro/event/conferinta-o-istorie-a-sintaxei-romanesti-ilustrata-proiect-in-devenire/>

08/10/2025 – 10/10/2025 București

Preserving emotions across languages: evaluating literary translations with emotion analysis

The 20th International Conference on Linguistic Resources and Tools for Natural Language Processing – ConsILR-2025

Program: <https://conferences.info.uaic.ro/consilr/2025/conference-programme.html>

Link <https://conferences.info.uaic.ro/consilr/2025/>

16/09/2025 – 18/09/2025 Iași

Emoțiile. În trecere – de la traducerea umană, la traducerea automată

Comunicare susținută în cadrul colcvuiului *Cotidianul: ritmuri, repere și reprezentări ale vieții din fiecare altă zi*

Program: <https://drive.google.com/file/d/1DfzqDEixn8Buuznshxf9l-d-XGtt-6nS/view>

04/09/2025 – 06/09/2025 Cluj-Napoca

En passant între lumi: o lectură stilometrică a teatrului absurd

Comunicare susținută în cadrul *Conferinței Internaționale „Zilele Sextil Pușcariu”*, ediția a VI-a

Program: <https://inst-puscariu.ro/pdf/2025-ZSP.pdf>

21/06/2025 online

Traducerea literaturii de ficțiune în epoca digitală: între text, cod și interpretare

Comunicare susținută la *The 1st International Scientific Online Colloquium on Translation and Interpreting Studies*

online, 21 iunie 2025.

Program: https://www.usarb.md/laborator_mircea_ionita/colloquium2025.html

29/05/2025 – 31/05/2025 Cluj-Napoca

Political Literacy through Romanian Popular Novels (1850- 1920)

la Conferința cu participare internațională „Voices and Silences: 50 years of the Society for Romanian Studies”, Cluj, 29-31 mai 2025.

Program: <https://srstudies.org/wp-content/uploads/2025/05/SRS-2025-conference-program.pdf>

15/05/2025 – 16/05/2025 Iași

Rolul contextului intrinsec în traducerea automată a textului literar. De la analiza lexicală la prelucrarea automată a limbajului natural

Comunicare susținută cu ocazia Colocviului cu participare internațională „Lexicografia academică românească. Provocările informatizării - AcadLexi”, ediția a XIV-a

Program: https://www.philippide.ro/AcadLexi/2025/program/Program_2025.pdf

15/05/2025 – 16/05/2025 Iași

Către un glosar politic al secolului al XIX-lea: metode, provocări și limitări

Comunicare susținută împreună cu CS I dr. Roxana Patraș cu ocazia Colocviului cu participare internațională „Lexicografia academică românească. Provocările informatizării - AcadLexi”, ediția a XIV-a

Program: https://www.philippide.ro/AcadLexi/2025/program/Program_2025.pdf

13/05/2025 Iași

Parcursuri de formare europene

Comunicare susținută cu ocazia Săptămânii europene la UAIC, ediția a V-a, la Conferința Spațiul european al romanisticii academice contemporane – o privire comprehensivă

Program: <https://www.uaic.ro/saptamana-europeana-la-uaic-editia-a-v-a/>

28/03/2025 – 29/03/2025 Iași

Lumi ficționale în universul digital. Instrumentele digitale de prelucrarea limbajului natural și analiza stilistică a textului literar

Comunicare susținută cu ocazia Conferinței Facultății de Litere „Lumen Litterarum” în perioada 28 și 29 martie 2025

Program: <https://litere.uaic.ro/wp-content/uploads/2025/03/Program-Lumen-Litterarum-v19-martie-2025.pdf>

25/10/2024 – 26/10/2024 Iași

Traducerea automată a literaturii, la intersecția dintre uman și digital

Comunicare susținută cu ocazia Sesiunii naționale de comunicări științifice organizată în cadrul Zilelor Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Program: ici.uaic.ro/wp-content/uploads/2024/10/program-ZU-ICI-DSU-2024.pdf

25/10/2024 – 26/10/2024 Iași

Lingvistica în era digitală

Comunicare susținută cu ocazia Colocviului Probleme lingvistice actuale din cadrul Zilelor Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Program: <https://litere.uaic.ro/wp-content/uploads/2024/10/Anexa-2.-Afis-Zilele-Uaic-2024.pdf>

16/10/2024 – 18/10/2024 Iași

Disparitate lingvistică în traducerea automată a textului literar pentru perechea de limbi franceză-română Studiu de caz: En passant, de Raymond Queneau

Comunicare susținută cu ocazia celei de-a XXIII-a ediție a Simpozionului internațional al Institutului de Filologie Română „Alexandru Philippide”. Limbă, cultură și identitate românească

Program: <https://www.philippide.ro/Simpozionulinsti/2024/PROGRAM%202024.pdf>

09/06/2023 – 10/06/2023 Timișoara

Impactul instrumentelor de traducere automată și de prelucrare a limbajului natural asupra învățării limbii române ca limbă străină

Comunicare susținută cu ocazia Colocviului Internațional „Comunicare și cultură în România europeană” (CICCRE), ediția a XI-a, 2023

Program: <https://www.youtube.com/shorts/p45lyqWRf7k>

13/05/2024 – 17/05/2024 Iași

Romanian Folk Symbols: striking the balance between tradition and innovation

Comunicare susținută cu ocazia BIP *Expanding Horizons Romanian Language and Culture* în cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași

Program: <https://lrlsuaic.wixsite.com/uaic/post/expanding-horizons-romanian-language-and-culture>

14/09/2023 – 15/09/2023 Cluj-Napoca

Ritmuri neclare. Dansul erorilor automate prin cele patru niveluri ale limbii

la Conferința Internațională „Zilele Săptămânii Pușcariu”, ediția a V-a, Cluj-Napoca, 14-15 septembrie 2023.

Program: <https://www.inst-puscariu.ro/pdf/program%20ZSP%202023.pdf>

06/09/2023 – 07/10/2023 Cluj-Napoca

Impactul traducerii automate asupra învățării limbii române ca limbă străină

la Conferința Internațională Discurs polifonic în Română ca limbă străină (RLS), ediția a IV-a, Cluj-Napoca, 6-7 octombrie 2023.

Program: https://drive.google.com/file/d/1YV9BI3aOv8BwHUU_B3O-aVVA2HfXXnwN/view?usp=sharing

31/05/2023 – 02/06/2023 Iași

Striking a Balance between Ethical Principles in Machine Translation. A Comparative Study of John Stuart Mill and Jordan Peterson's Perspectives

Comunicare susținută cu ocazia conferinței „Kaleidoscope. International Conference for Doctoral, Post-Doctoral Students and Young Researchers in Humanities and Social Sciences”

Program: https://www.uaic.ro/wp-content/uploads/2023/04/20230529-KALEIDOSCOPE-2023_Program_final.pdf

06/04/2017 – 07/04/2017 Arad

Limite și posibilități în traducerea automată

la Conferința Internațională *Traducere vs. Interpretariat - Evoluție și perspective pentru secolul XXI*, Ediția a II-a, Arad, 6-7 aprilie 2017

Program: <https://www.criticarad.ro/timp-de-doua-zile-aradul-gazduieste-un-eveniment-de-anvergura-internationala-in-lumea-traducerilor-program-complet/>

30/03/2017 – 31/03/2017 Timișoara

Le Phénomène de la Traduction entre Tradition et Evolution

la Conferința Internațională PCTS10 (*Professional Communication and Translation Studies*), Timișoara, 30-31 martie 2017.

Program: <https://sc.upt.ro/attachments/article/142/PCTS10%20Program%20+%20Book%20of%20Abstracts.pdf>

STAGIU DE PRACTICĂ

02/03/2020 – 18/05/2020

Stagiu de practică Erasmus+ LiLPa Strasbourg

Stagiu de practică la LiLPa - Linguistique, Langues, Parole sub egida Université de Strasbourg

Sarcini de lucru:

crearea unui corpus român-francez pentru traducerea automată a textelor literare

Crearea unui corpus paralel

Aliniere de corpus folosind Hunalign, Alinea, Giza++

Antrenare corpus român-francez

Utilizare Moses și OpenNMT pentru traducerea automată a textelor literare

Supervizori: Prof. univ. dr. habil. Amalia Todirașcu și Prof. univ. dr. habil. Rudolph Sock

05/2019 – 05/2019

Scoala de Vara EUROLAN-2019

Construire a parsarului sintactic NLP-Cube.

Adnotare POS pentru un corpus de limba română

Supervizor: prof. em. dr. Dan Cristea, membru corespondent al Academiei Române

17/04/2023 – 21/04/2023

BIP PhD - Strategies for Intercultural Learning and Multilingualism for European Campuses - Jena, Germany

REALIZĂRI IMPORTANTE ÎN DOMENIUL DE CERCETARE AL UMANIOARELOR DIGITALE

Elaborarea unui model de evaluare a traducerilor automate pentru textele literare

Una dintre realizările esențiale ale cercetării mele în timpul studiilor doctrale este dezvoltarea unui model de evaluare adaptat specificului traducerii automate aplicate textelor literare. Pornind de la limitările metodelor cantitative tradiționale (BLEU, METEOR etc.), am construit o grilă de analiză care îmbină indicatori stilistici, semantici și pragmatici, în corelație cu particularitățile discursului literar (voce narativă, ritm, figură de stil, ambiguitate). În realizarea modelului de evaluare am avut în vedere integrarea teoriilor elaborate în cadrul domeniului de studiu al traductologiei. Modelul a fost aplicat pe corpusuri literare român-francez, traduse automat cu ajutorul unor motoare neurale de traducere. Analiza traducerilor s-a efectuat prin comparație cu traduceri efectuate de traducători umani. Acest demers a permis identificarea tiparelor de deformare stilistică și semantică („disparitate” stilistică), contribuind astfel la formularea unor direcții de optimizare a traducerii automate în domeniul literar. Inițiativa reflectă un efort de articulare între hermeneutica literară, analiza computațională și cercetarea aplicată în domeniul traducerii.

Crearea unor corpusuri literare pentru perechea de limbi română-franceză și aplicarea etichetării automate în cadrul unui experiment internațional

A doua realizare notabilă constă în construirea unui corpus digital român-francez de texte literare aparținând autorilor Ion Luca Caragiale și Raymond Queneau, aliniat la nivel de frază pentru textele sursă și traduceri lor umane și automate.

Acest corpus poate fi util în crearea unor memorii de traducere sau în antrenarea unor modele de limbă.

O altă realizare importantă a fost crearea unui corpus bilingv român-francez pe baza unor texte literare selectate dintr-o bază de date de corpusuri disponibile online, OPUS Corpus. Acest corpus a stat la baza unui experiment realizat în cadrul laboratorului LiLPa (Linguistique, Langues, Parole) din Strasbourg. Sarcinile de cercetare au vizat elaborarea unor modele de limbă și a unui model de traducere specific pentru texte literare, ceea ce a impus o prelucrare riguroasă a corpusului. În acest context, am folosit cunoștințele dobândite în cadrul Școlii de Vară - EUROLAN-2019, reușind să etichetez corpusul automat cu informații morfosintactice (POS tagging). Acest pas a fost esențial pentru a putea analiza structura internă a textului și pentru a testa diverse scenarii de traducere automată, adaptate la complexitatea și stilul limbajului literar. Realizarea acestui corpus reprezintă nu doar o contribuție practică la infrastructura cercetării digitale, ci și o etapă-cheie în modelarea abordării mele în domeniul umanităților digitale.

De asemenea, odată cu procesul de creare a corpusurilor, s-a conturat firesc și nevoia unei etape sistematice de analiză și evaluare a acestora. În cadrul tezei mele de doctorat, am realizat și o clasificare detaliată a corpusurilor existente în spațiul digital, cu accent pe cele accesibile publicului larg și libere de drepturi, evidențiind potențialul lor în contexte academice și experimentale. Printre corpusurile analizate se numără și OPUS, o resursă de referință pentru traducerea automată și cercetarea multilingvă, pe care am integrat-o în comparație cu corpusurile dezvoltate în propriul meu demers. Această etapă a contribuit nu doar la fundamentarea teoretică a

tezei, ci și la conturarea unei perspective critice asupra modului în care resursele digitale pot fi valorificate în umanioarele digitale.

Dezvoltarea unei metode de analiză semantică și stilistică a traducerilor literare cu ajutorul instrumentelor digitale și propunerea integrării unei etape interpretative în traducerea automată

În cercetarea mea, am pus accent pe faptul că selecțiile lexicale realizate în traduceri literare reflectă mai mult decât echivalențe lingvistice – ele constituie o primă formă de interpretare a textului. Pornind de la această idee, am dezvoltat o metodologie proprie de analiză semantică și stilistică aplicabilă corpusurilor literare, utilizând instrumente digitale precum Voyant Tools, pentru a identifica frecvențele, rețelele de co-ocurență și regularitățile lexicale în textele originale și în traduceri.

Pentru a extinde analiza, am folosit Graphviz (prin Python) în vederea vizualizării rețelelor semantice și a relațiilor dintre termeni sau personaje, în special în texte narative. În acest context, am formulat o propunere inovatoare pentru traducerea automată a textelor literare: integrarea unei etape interpretative preliminare, care să permită sistemului de traducere să identifice relațiile semantice și narative înainte de conversia efectivă a textului în altă limbă. Una dintre sugestiile metodologice pe care le-am avansat este raportarea la modelele actanțiale, ca mod de înțelegere a funcțiilor personajelor și a relațiilor dintre ele. Am experimentat o vizualizare grafică a rețelei actanțiale folosind Graphviz, ceea ce oferă un cadru conceptual care ar putea ghida, într-un viitor sistem, alegerile traductive automate pe baza structurii narative și a funcțiilor semantice, nu doar pe baza corespondenței lexicale.

Demersul contribuie la consolidarea unei abordări interdisciplinare, în care analiza textuală digitală susține construirea unor sisteme de traducere automată mai nuanțate, adaptate specificului literar.

Construirea unui sistem de traducere automată bazat pe modele statistice și neurale

Formarea mea anterioară, profund filologică, mi-a oferit un fundal solid în înțelegerea textelor literare, dar nu era suficientă pentru a duce la capăt demersurile pe care mi le propuneam, și anume analiza textelor prin intermediul instrumentelor digitale. Astfel, a fost necesar să îmi extind cunoștințele și să devin autodidactă în domeniul prelucrării limbajului natural (NLP). În cadrul unui experiment realizat la LiLPa (Strasbourg), am învățat și aplicat diverse tehnologii, inclusiv Moses pentru traducerea automată statistică (SMT), Giza++ pentru alinierea cuvintelor și frazelor, Alinéa pentru analiza sintactică și semantică a textelor și Hunalign pentru alinierea propozițiilor. În plus, am experimentat cu OpenNMT, un sistem modern de traducere neuronală, care mi-a permis să compar performanțele modelelor de traducere și să înțeleg impactul diferitelor abordări în crearea unui sistem de traducere automată.

Acest proces autodidactic a fost esențial pentru construirea unui flux complet de traducere, de la alinierea textelor bilingve la antrenarea unui model de traducere complet. Așadar, am combinat cunoștințele filologice cu instrumentele tehnologice avansate pentru a crea un sistem capabil să ofere traduceri de calitate, adaptându-se specificului literar al textelor analizate.

Acest experiment a fost una dintre primele etape în parcursul meu academic privind domeniul umanioarelor digitale, un spațiu interdisciplinar care combină studiul filologic al limbajului și al textelor cu tehnologii avansate de prelucrare a datelor. Crearea acestui sistem de traducere automată a avut o contribuție majoră în dezvoltarea mea profesională și academică. Mi-a oferit o oportunitate unică de a îmbina cunoștințele filologice cu abilități tehnologice avansate. Experimentul a fost esențial pentru aprofundarea înțelegerii proceselor de traducere automată.

Analiza comparativă a traducerilor literare: Evaluarea erorilor de traducere în sistemele automate și compararea acestora cu traduceri realizate de traducători umani

În cadrul cercetării mele de doctorat, am realizat o analiză comparativă a traducerilor literare între limba română și limba franceză, având în vedere criterii stilistice și lingvistice. Am examinat traduceri realizate de diverse sisteme de traducere automată, precum Google Translate, DeepL, Microsoft Translator și ChatGPT, comparându-le cu traduceri efectuate de traducători umani. Erorile de traducere identificate au fost organizate în funcție de nivelul lingvistic la care apăreau: fonetic, lexical, sintactic, morfologic și stilistic. Pentru a evalua impactul traducerilor automate, am comparat aceste erori cu cele întâlnite în traduceri realizate de traducători umani, în trei versiuni diferite ale aceleiași traduceri. Această abordare mi-a permis să analizez diferențele esențiale între traducerea automată și cea realizată de profesioniști, evidențiind punctele forte și slăbiciunile fiecărui sistem de traducere în ceea ce privește fidelitatea și stilul textului literar. Astfel, am obținut o înțelegere mai profundă a procesului de traducere automată și a modului în care aceasta poate fi îmbunătățită pentru a răspunde mai bine cerințelor literare.